

Tiivistelmä

Maahanmuuttoa koskeva poliittinen keskustelu vuoden 2011 eduskuntavaalien alla

YTT Mari Maasilta, Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus (COMET), Tampereen yliopisto

Hankkeessa tutkittiin Suomessa maahanmuutosta käytävää poliittista keskustelua vuoden 2011 eduskuntavaaleihin liittyvässä julkisuudessa ja selvitettiin sitä, miten maahanmuuttopolitiikkaan liittyvät aiheet siirtyvät perinteisestä mediasta sosiaaliseen ja päinvastoin. Tutkimuskysymykset liittyivät yhteiskunnalliseen osallistumiseen nykyisessä poliittisessa mediakulttuurissa ja tuottivat näin tietoa suomalaisen yhteiskunnan ja demokratian nykytilasta.

Tutkimusaineisto kerättiin Helsingin Sanomien ja Turun Sanomien maahanmuuttoa ja monikulttuurisuutta käsittelevistä jutuista sekä YLE1:n, YLE2:n, MTV3:n ja Nelosen uutis- ja ajankohtaisohjelmista sekä vaaliohjelmista 1.11.2010—30.4.2011 välisenä aikana. Sosiaalisen median aineistot kerättiin Helsingin Sanomien internetissä toimivilta kotimaan uutisten ja politiikan uutisten keskustelupalstoilta sekä Uuden Suomen Puheenvuoro-blogipalvelusta samalta jaksolta. Aineistoja analysoitiin määrällisen ja laadullisen sisällönanalyysin keinoin.

Julkinen maahanmuuttokeskustelu kiristyi ja polarisoitui Suomessa entisestään vuoden 2011 eduskuntavaaleja edeltävänä aikana. Samaan aikaan myös vihapuhe ja rasismi nousivat merkittäviksi uutis- ja keskustelunaiheiksi. Tutkimuksen mukaan suomalaisessa journalismissa sallitaan nyt entistä kriittisempiä äänenpainoja maahanmuutosta puhuttaessa, mutta siellä on lisäksi opittu tunnistamaan vihapuheeseen liittyvät ongelmat ja pohtimaan niiden seurauksia.

Perussuomalaiset saivat rauhassa dominoida vaalien alla käytävää maahanmuuttokeskustelua, sillä suurten puolueiden edustajat välttelivät aiheen käsittelyä julkisuudessa. Suuret puolueet eivät myöskään juuri ottaneet kantaa perussuomalaisten maahanmuuttopolitiikkaan tai tehneet ehdotuksia maassa jo olevien siirtolaisten työllistämiseksi. Osasyllisiä keskustelun polarisoitumiseen olivat myös toimittajat, sillä muiden puolueiden ehdokkaita ei hiillostettu maahanmuuttoaiheen yhteydessä samalla tavoin kuin perussuomalaisia.

Maahanmuuttokeskustelun muutos näkyy myös siinä, että nykyisin valtajulkisuus antaa tilaa ääriliikkeiden edustajille ja maahanmuuttopolitiikan suorasanaisellekin arvostelulle. Esimerkiksi Suomen Sisun jäseniä nähtiin keskustelijoina televisio-ohjelmissa vaaleja edeltävänä aikana. Maahanmuuttovastaiset ryhmät ovat aiemmin perustelleet aggressiivista nettikirjoitteluaan sillä, että valtamediassa ei sallita maahanmuuttopolitiikan arvostelua. Tällaiselle väitteelle ei tutkimuksen mukaan ainakaan viime vuosina ole perusteita.

Puolen vuoden mediaseurantajaksolle osui useita tapauksia, joissa verkossa alunperin julkaistut uhkailut tai rasistinen kielenkäyttö nousivat valtamediassa uutisiksi. Uutiset puolestaan saivat aikaan runsaasti kommentointia ja keskustelua sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Maahanmuuttopolitiikka ei vaalikampanjoinnissa noussut aivan niin hallitsevaksi teemaksi kuin alun perin odotettiin, koska Euroopan talousongelmat kärjistyivät juuri vaaleja edeltävänä

aikana. Lisäksi Japanin maanjäristys ja Fukushima ydinvoimalavuoto toivat keskusteluun energiapolitiikan, joka muutoin olisi jäänyt vähemmälle huomiolle.

Tutkimuksen tulokset on julkaistu kirjassa

Mari Maasilta (toim.) *Maahanmuutto, media ja eduskuntavaalit*. Tampere University Press, 2012. 184 sivua. Kirjan verkkoversio: <http://tampub.uta.fi/tulos.php?tiedot=980>